

A KÖNYVHÉT HÍREI

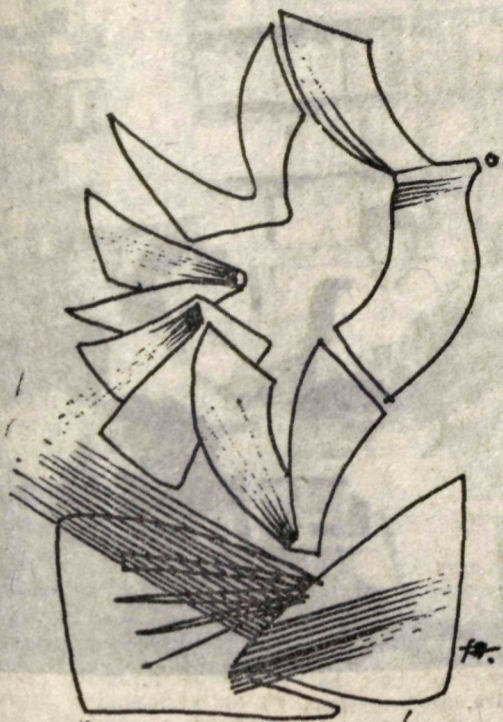
BORSOD MEGYE ÉS MISKOLC VÁROS KÖNYVHETI TÁJÉKOZTATÓJA

A tartalomból:

PIRÁLIS ALAPOKON
(3. oldal)

GARAI GÁBOR
(5. oldal)

KÖNYVTÁR
SZÜLETIK
(7. oldal)

Ünnepi Könyvhét '88

BIHARI SANDOR

Betűk dicsősége

Ez itt a betűk dicsősége, a csontoké, a szétszállt agyvelőké, s ma is tüzekben merengőké, kik akarják az el nem avuló boldogságot, gyöttrődvé boldogok is érte.

Pecsetet ütök, számot írok egy-egy megkomponált világ margójára. Ez a tömény tőj kíván engem, karom könyvek közt villózza lett a délkörökkel ölelő álmok segédmunkása.

Megszállott kézbesítője a külvárosig a poros századoknak, s övek, tán mondhatom így: a kollegáké, kezük forróbb lehet kezemben, mint az elhidegült apomé.

Fényes állványokat állítok, rendet rakok, az agyból kivettült mindenség nem állhat tébolyos garadában. Zizegve, majd emberi idővel s térel meghatványozza a kültekli estét.

Acokat látok, a töprengés hullámszásában a vonalák megállnak, átvilágosodik a pörusokon sugárzása egy láthatatlan égitestnek, s a szellem örök szezonjának.

(1961)

Egy kevésbé ismert szakkönyvtár

A Sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény Gyűjtőkore szakraális képző-, ipar- és népművészet, egyháztörténet, vallásnéprajz, helytörténet, és irodalomtörténet. 1969-ben, a sárospataki római katolikus plébánia mutárgyaltól könyvtárból és levéltárból alapították. Célja, hogy az egyházi tulajdonban lévő veszezi lyzetereit, muzealis értékek könyveket és dokumentumokat összegyűjtse, és teológiai szakkönyvtárként működjön az egyházmegyében. De a helytörténet, egyháztörténet, és a vallásnéprajz kutatói számára is rendelkezésre áll.

A régi magyar könyvek (RMK I-II) között van három unikum, a nagyszombati jesusita nyomda 2 gradualis könyvecskéje az 1670-es évekből, valamint a Vizsolyi Biblia egy példánya. Különlegesség az RMK III hungarikák között egy 1680-ban Bécsben megjelent, latin nyelvű Szent István király életrajz. Az antikvák között jelentős az 1506-os velencei kiadású, fametszetes cseh nyelvű Biblia.

A gyűjtemény folyamatosan gyarapodik, egyebek között helytörténeti jellegű munkákkal is. Gyűjtőterülete az Egri Főegyházmegye északi része, az abaúji és a zempléni főesperességek plébániái.

Említésre méltó a mintegy 15 000-es diafilmgűjtemény is.

A gyűjtemény anyagának válogatott darabjait 1987-ben bemutatta a Herman Ottó Múzeum, de 1988-ban (május 19-től) ismét láthatják az érdeklődők a Sárospataki Képtárban.

Kuklay Antal
kőrömi plébános,
művészettörténész

„Legemberibb szükséglet

a másik ember”

„Ment é a könyvek által a világ elébb?” — teszi föl a kérdést a Gondolatok a könyvtárban című versében Vörösmarty Mihály 1844-ben, belesűrítve a versbe mindazt a kétséget, keserű bizonytalanságot, ami a kultúra mibenléte, hatékonysága, világformáló ereje körül azóta is időről időre fölvetődik.

Bizony jó oka volt a poétának már akkor is, és azóta még inkább okunk van a keserű kérdésekre, hisz' nemzeti múltunk és az egyetemes történelem borzalmai — a két világégés — elemi erővel veszélyeztették a humánus lehetőségeit.

A szorongás, a fenyegetettség vált szomorú lételményünkkel európaiként és magyarként is.

Az újkor — szocialista történelmünk — a remények beteljesülésének nyitányát, a társadalmi értékrendszer megújítását, a kulturális értékek megőrzését, a szabadság

hozta el mindannyiunk számára.

Az új művészet, abban az irodalom — a szerves kultúra hagyományait is folytatva — embert megtartó és nemesítő erkölcsi kategóriákat erősített fel: a hűség, a tisztesség, az önzetlenség értékeit.

A századvég soha nem látott sebességgel gyorsította fel a csúcstechnológiai fejlődését: a mikroelektronikát, az űr- és robottechnikát. Meggyőződésem azonban, hogy az információrobbanás, a modernizáció, a csúcstechnológiák korszakában sem feledkezhetünk meg arról a következetes marx-i gondolatról, amely történelmi felelősségérzetünkre építve kimondja: „legemberibb szükséglet a másik ember”.

Napjaink értékbizonytalanabb időszakában is feladata a művészeteknek, az irodalomnak, hogy az élet teljességének, ember és ember viszonyrendszerének, a kulturális értékek megőrzésének lehetőségeit fel-

Az ünnepi könyvhét 1988. évi termései közül — nem tagadom — azokat a könyveket lapozgatom-olvasgatom szívesen, amelyek táplálják a reményt, a hitet, a „mégis érdemes” gondolatot bennem, az olvasóban, az állampolgárban.

Nem a könnyű ellenállás választása ez, hiszen szívesen kezembe veszem azokat a műveket is, amelyek tudatosítják számunkra, hogy emberi méltóságunk megőrzése gyötrelmes próbatételek egész sorának megélését igénylik.

„Mehet-e könyvek nélkül a világ elébb?” — fordítható át logikailag a valamikori töprengés, és távolról sem az olcsó szójáték kedvéért.

Hiszem, hogy a világmindenség tartópillére az emberi világ.

Az emberi világ szerves része, vagy talán szinonimája a kultúra.

Könyv, művészet, műveltség nélkül nem létezhet az ember.

Gondoljuk csak meg: hány és hány tragikus, szinte reménytelen időszak volt történelmünknek, amikor a túlélés, az értékmentés egyetlen esélyét a kultúra folyamatossága, az anyanyelv, a művészet, az irodalom jelentette akár Balassától Nagy Lászlóig, Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Radnóti Miklós, Illyés Gyula, Sütő András példái magasodnak előttünk, s a korokat is ismerjük, melyekben óriásokká nőttek.

Ki meri ma már megkérdejelezni, hogy létezésük, alkotó tevékenységük volt-e, van-e olyan fontos a nemzet jövője szempontjából, mint politikus, technikus, gazdaság kortársaiké?

Ma már senki.

Sorsuk, üldözöttségük intó figyelmeztetés a jelen számára, s egyben remény is mindazoknak, akik nem tényként kezelik a Guttenberg-galaxis alkonyát, nem fogadják el azt a kor objektív jelenségeként. Akiknek még mindig az a legfontosabb, hogy „el ne görbüljön a világ gyémánttengelye”.

Szűcs Erika,
az MSZMP
Borsod-Abaúj-Zemplén
Megyei Bizottságának
titkára

Könyv, irodalom, építészet...

Mi, ÉPÍTÉSZEK hivatásunkat gyakorolva, időnk (és szabadidőnk) nagy részét rajztablettá mellett töltjük. Elképzeléseinket a számunkra évezredek óta adott hagyományos eszközökkel: rajzokkal, modellekkel fejezzük ki. Építészeti alkotások szavakban, könyv formában nem rögzíthetők. Ha valaki mégis megpróbálna a lehetetlent, hogy valamely épület megvalósításához szükséges tervdokumentáció információ mennyiségét szavakkal közvetítse, gyanítom, ehhez polnyi könyv sem lenne elegendő. Ugyanígy egy elpusztult épület — legyen bár róla bármily pontos leírás — csupán szavak alapján nem lenne rekonstruálható.

Az építészek tehát nem lakói és gyarapítói a „Guttenberg-galaxis”-nak? A könyvek számunkra másodlagosok lennének, vagy hivatásunktól független kedvtelést, kikapcsolódást jelentenek csupán? Esetleg mi is — mint annyian — inkább hódolunk az erőfeszítés nem igénylő elektronikus kommunikációnak? Hihetnénk ezt is — hivatásunk jellegéből kiindulva —, de nem így van; az építészek szeretik a könyveket. Hogy milyen egy építész könyvtára?

Különösen szeretjük és gyűjtjük a vizuális információt is nyújtó, s ezért szép könyveket. A jelenkor új törekvésektől szinesedő, demokratizálódó építészetét bemutató, átfogó műveket, melyekből utazások nélkül is áttekinthetünk a világot átható építészeti, épületekben megvalósult szellemi mozgásokról.

Sajnos, ilyen hazai kiadású könyv kevés van, keveset is fordítunk, s így a drága külföldi könyvekre szorulunk. Még a közelmúlt és a mostanában megújuló hazai építészetet átfogóan bemutató könyv is hiányzik a könyvesboltokból, s talán még a kiadói tervből is. Reméljük, a könyvhéten megjelenő új könyvek között találunk majd ilyen könyveket is.

Szeretjük az építészettörténeti könyveket, melyek érdeklődésünket a múltba terelik, nagy hagyományú szakmánk ma használható tanulságaiért. Szeretjük (szeretnénk) a regmúlt, vagy

közelmúlt nagy építészeinek alkotásait, alkotói sorsát bemutató könyveket, elemző építészelméleti írásokat is. Sajnos keveset fordítunk és forgalmazunk ezekből a könyvekből is.

A felsorolt könyvek közvetlen szakmai erőforrást jelentenek, s bizony ez az erőforrás lehetne bőségesebb is. Különösen hiányoznak az építészeti kultúrát népszerűsítő, más hivatás gyakorlatának tájékoztatását, beavatását szolgáló könyvek. Talán mi, építészek is többet tehetnénk ezért, érdeklünkben áll, hiszen minden ember közvetlenül, vagy közösség tagjaként közvetve potenciális építető is.

AZ ÉPÍTÉSZ munkájában sem nélkülözheti az átfogó rendező, rendszerező elveket, vonzódiót ezért a bölcselethez, a filozófiához, az értelemmel gondolkodók műveire. Könyvtárak polcain többnyire megtalálhatók Platon, Szókratész, Lao Tse, Hegel, Engels, Erasmus, Széchenyi István, Németh László, Fülöp Lajos, s újabban Hamvas Béla művei. Az átfogó gondolkodás meg-megújuló igénye nem is hagyja porosodni ezeket a könyveket, sőt fenntartja az új művekkel való kiegészítés igényét. Ismerek olyan építészeket, akik Lao Tse-ben vagy Németh Lászlóban „mesterüket” látják.

A jó építész közösségi ember. Ismernie kell a társadalom, a kis és nagy közösségek aktuális igényét, szerveződésekének lényegét és kapcsolatait, szociális helyzetét, szokásait, hagyományait, hiszen csak így tud jól használható közösségi teret, városrészeket teremteni. Így nem kerülhetik el érdeklődését a szociológiai, szociálpszichológiai, politikai témájú művek sem.

A jó építész humanista. Szakmája csak eszköz, s teved, ha érdeklődésének középpontjában nem az ember áll. Humánus épületet, környezetet csak az ember biológiai-érzelmi tulajdonságainak ismerete és tisztelete birtokában teremthet. Innen eredhet az építészek legjobbjainak sajátosan erős — nem ritkán, mint Kós Károly életművében is, az alkotó részvételig fokozódó —

vonzódása az irodalomhoz. Magamat vizsgálva — ha munkám szerint nem is, de érdeklődésem alapján — azonos erősségű szálak kötnek az irodalomhoz mint az építészethez. Van is az építőművészetben és költészetben valami erős hasonlóság.

Ahogy az irodalmi mű épül betűkből szavakká, majd mondatokká, gondolatokká, versszakokká, vagy fejezetekké a teljes mű irányába egyre több összefüggést kezelve, egyre több kifejező, megjelenítő erővel, úgy épül az épület alkatrészeiből, „téglaiból” fallal, szerkezeti elemmel, terekkel, térsorokkal, teljes épületté. A ház könyv, a város könyvtár.

De ahogyan a szavak füzése sem feltétlen irodalom, anogyan a betűkből, szavakból születhet semmitmondó, száraz, unalmas, formalista, vagy csak szórakoztató szöveg, ugyanígy téglaiból, betonból is ugyanilyen épület. Ahogyan a szavak egymás mellé helyezése meg nem irodalom, ugyanígy az építés sem építészet. De minaképpen lehet — a kifejező erő, a hitelesség, az érzelmi gazdagság az esztétikum többlete révén — költői inlettségű, melyen emberi. Onmagában a technika egyik műfajban sem elegendő. S ahogyan van irodalmi nyelv, ugyanúgy létezik építészeti nyelv, sőt (ha le is szokunk róla) építészeti „anyanyelv” is.

Az építész könyvtára színes, a sajátos interdiszciplináris érdeklődését tükrözi. De az interdiszciplináris könyvek sajnos hiányoznak belőle. Régi vágyam egy olyan könyv, melyben a költészet és építészet remekművei egymás mellett, egymásra utaló és egymást fel-erősítő szerkesztésben jelennek meg. Szellemi közeledést és közös érdeklődést teremtve, s a kultúra egységét bizonyítva ezzel. Talán egy könyvhéten megjelennek ilyen sajátos „hibrid” könyvek is, talán nekünk is kezdeményeznünk, tennünk kell ezért valamit.

AZ ÉPÍTÉSZEK könyvtárai (is) kiegészítésre, fejlesztésre várnak, s ezt reméljük a könyvhétől, hogy színes kínálatlaltal — s lehetőleg ne túl drágán — segítsen a hiányokat csökkenteni. Igaz, ezzel is nő majd az olvasáshoz szükséges idő hiánya miatti feszültségünk. Vajha lenne „olvasóhéj” is!

Bodonyi Csaba

A Kazinczy Ferenc Társaság könyvei

Garai Gábor

1929—1987

című témakörben olyan történelmi, közéleti szerepet vállaló, az irodalomban, a művészetben alkotó személyiségekről olvashatnak, akik a történelmi Abaújban és Zemplénben éltek, vagy innen származtak el. Különnyomatban is megjelent ezek közül a legterjedelmesebb „Nevezetes emberek Abaújban” címen. Szabó Sándor és Szabó Sándorné élettrajzi lexikona a települések rendjében közli anyagát. Külön egységeket alkotnak „Társaságunk és kapcsolatai” címmel az egyesületi étellel összefüggő íráskorok, amelyek azonban túl is tekintenek a Kazinczy Ferenc Társaság keretein, s keresik az együttműködés formáit. Az évkönyv mindkét kötetét Tellingner István grafikai illusztrációja.

A Kazinczy Ferenc Társaság kiadványainak narmadik csoportjába a monografikus jellegű kötetek sorolhatók. Más intézményekkel társulva sikerült kiadni *Högye István „Neves újhelyiek”* című élettrajzi lexikonát, valamint *Siska József „Dámóc története és népe”* című munkáját.

Most van sajtó alatt *Barcsi Ernő* nagy érdeklődéssel várt „*Bodrog partján nevedett tulipán*” című kötete, amely a 18 századi sárospataki diákdalokat tartalmaz.

EZEK A KIADVÁNYOK nem jutnak el a könyvesboltokba; a Kazinczy Ferenc Társaság tagjai kapják meg őket, s beszerezhetők a társaság címén (3981. Sátoraljaújhely, postafiók 217.). A világszerte korlátozott példányszám és terjesztés ellenére azt vallják a szerkesztők és kiadók Kazinczyval együtt: „Szép a publikumra hatni, szép megnyerni a jók javallását.”

Kováts Dániel

AZ 1985-BEN Sátoraljaújhelyen megalakult Kazinczy Ferenc Társaság, amely megújítja és zempléni részlein a szellemi örökség feltárása és gyarapítása érdekében munkálkodik, több kiadvánnyal is megörvendeztette már tagjait és az érdeklődőket. A megyénk „nem hivatalos” kiadói sorában figyelemre méltó kétével jelentkező köznevelési egyesület alapszabályában rögzített célkitűzéseit szolgálja ilyen irányú tevékenységével is. Az eddig megjelent, s a már sajtó alatt lévő könyvek három csoportba rendezhetők.

A „Kazinczy Könyvtár” elnevezésű sorozat — a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárral közös vállalkozásban — a széphalmi mester műveinek hasonmás kiadásával jelentkezik. Először a *Törvisek és virágok* 1811-ben Sárospatakon nyomtatott első kiadásának hasonmását jelent meg, majd Kazinczy diákkori „hirtelen összefirkált”, Kassán 1775-ben kiadott, Kassán 1788-ban kiadott *Magyar Museum Kazinczy*, Batsányi és Baróti Szabó Dávid által szerkesztett első száma. Az irodalomtörténeti szempontból is becses műveket nagy érdeklődés fogadta.

A Társaság 1986-ban *Széphanom* címen elindította évkönyvnek sorozatát. Az első kötet tartalma jól tükrözte az érdeklődési és tevékenységi kört. Három ciklus közül az első Kazinczyval, korával, utóéletével foglalkozó írásokat közölt. Kiemelkedik közülük Bácskai István szép tanulmánya „Az európai magyarság eszméje Bessenyei és Kazinczy életművében” címmel, s visszhangot váltott ki a Kazinczy „Hivatalba vezető beszéd”-éről közzétett disputa. Itt jelent meg Högye Istvánnak Kazinczyról szóló élettrajzi játéka, amelyet azóta színpadon is bemutattak már. Az évkönyv második témakörében helytörténeti, néprajzi közlemények kaptak helyet; gazdagon dokumentált tanulmányok szolgálják benne a zempléni és az abaúji múlt megismerését. A harmadik ciklus a Kazinczy Ferenc Társaság működésének megismeréséhez segít hozzá, s

többek között — közli az alapszabályzatot. A 328 oldal terjedelmű kötet tanúsítja, hogy igéretes szellemi kapacitás húzódik meg e vállalkozás mögött. A *Széphanom* című évkönyv második kötetében, amelynek megjelenése a közeli hetekre várható, 480 oldalon adja közre az utóbbi két esztendő termését. Szépirodalmi anyaga mellett öt tematikus egységet tartalmaz. Az azonos szerkezetű főcímek utalnak a mögöttes besorolt íráskor tárgyára mintegy kapcsolatot teremelve a közlemények között. „Kazinczy és kora” összefoglaló cím alatt a névadóval kapcsolatos publikációk jelennek meg, amelyek sorát Váczy János mindmáig kéziratban maradt — és az 1915-ben megjelent monográfia folytatását adó — életrajzi munkájának részlete nyitja meg.

Széles körű érdeklődésre számíthat Kamody Miklós „Levelezés és utazás Kazinczy Ferenc korában” című tanulmánya kerület, amelyek a zempléni és abaúji népeket múltjába vezetnek el. Külön ciklust alkotnak a Sárospatakkal kapcsolatos művelődéstörténeti témák „Patak és öröksége” címen. Közülük külön is említést érdemel Hörsik Richárdnak a további művelődéstörténeti kutatásokat is segítő írása: „A pataki kollégium diákjai a matriculákban”. A következő, „Kor és emberek”

A Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár gyermek részlege

Kiss Gyula 70 éves

NAPJAINKBAN egyre gyakrabban találkozunk a kérdéssel: „Értékén kezeljük-e értékeinket? Milyen viszonyunk hozzájuk? Felismerjük-e időben?” Más-
kor azon vitázunk, rohanó életemponként milyen módon befolyásolja emberi kapcsolatunkat, odafigyelünk-e egymásra úgy igazán, empátiával érezzük van-e és mit ér valójában.

Személyesebb elmélkedéseim során nemegyszer jutott eszembe, hogy elven, az elmélet síkján okokat, válaszokat, magunkat nyugtató mentségeket csak-csak találunk, ám amikor a kérdések konkrét tényben, eseményben öltenek testet, jövőnk rá látlanok, s egy pillanatra ténnyé válnak, meg éri is a pillanata.

Miért tartom fontosnak mindezt elmondani KISS GYULA 70. születésnapjának apropóján?

Mert pályafutása, elkötelezettsége, konok hite abban, amit tesz, tisztelget parancsoló szorgalma időtől és tétől függetlenül méltóvá teszi a köszöntésre. Méltóvá teszi arra, hogy a mindennapi rohanásban, túlekedésben megálljunk egy órára, közös gondolainkról, terveinkről beszéljünk, közelebbről

megismerjük az alkotás mögött rejlő embert. Sajátos és szinte egyedülálló sors és vállalás Kiss Gyuláé. Mezőkövesden született. Itt végezte el a gimnáziumot. Jogakadémiai és egyetemi jogi tanulmányait beszámítva élete, munkássága e város roshoz köti. E város a színtere mindennapi küzdelmeinek, az írói név, az értelmes emberi élet, az értelmiségi lét megteremtéséért és megőrzéséért.

Költői indulását regisztrálja a róla szóló értékelések, de publicistaként is ugyanolyan termékenységről tesz olyan tanulmányait, szociográfikus riportjait, drámái (Sötét mezők, Sereg András, Kazinczy) pedig sokoldalú érdeklődéséről, elkötelezettségéről tanúskodnak.

MEZŐKÖVESD tehát számára nemcsak szülőhely, mára nemcsak szülőhely. Egy emberi életutat a maga totalitásával meghatározó, szemléletét, érdeklődését, munkát és mindennek értelmét, célt adó kötődés.

A „mezőkövesdiség” nem „vidékiesség”. Az ilyesmi előző óta (Évek és tizedek, 1948.) számtalanszor meghívató-

zott vélemény — „Sorsa szinté iskolapeldája a vidéken küszködő tehetségnek” — ha hízogó is a tehetség megmérettetése szempontjából, de kissé igaztalan ma már, mert éppen a lényegét takarja el — a végeredményt: a termékenységet, a műfaji sokszínűséget, a szűkebb-tágabb szülőföld történetének, társadalmi-gazdasági állapotának feltérképezését, a szellemi vonzerőt és szervezőkészséget, mely a honorarium és szerkesztőségi költségek nélküli Matyófaludat negyedszázada élteti, és országos horizontúvá is képes emelni. Kiss Gyula pályája arra is példa, — hogy az irodalom középpontjában legyenek az ahhoz való közelségnek az ismertségnek nem kizárólagos kritériuma a Pesten lét — bár annak előnyei, lehetőségei tagadhatatlanok.

— hogy az érték minőségét nem pusztán a zajos sikerek, elismerések fénylik;

— hogy a szerénység, a rokonszenves egyszerűség nem feltétlenül idegen a tehetségtől.

Kiss Gyula a megye irodalmi lapjának, a *Napjaink*nak első számától rendszeresen publikáló munkatársa. Nincs megyei kulturális, társadalomtudományi folyóirat, napilap, melyben ne olvashatnánk rendszeresen valószínűségeiről, problémáiról, tanúságokról tanúskodó írásait. Energiájából, ambíciójából országos és más megyei periodikákban, lapokban való megjelenésre is futja (Olvasó Népet, Somogy, Népújság stb.).

AZZAL KÖSZÖNTJÜK

Kiss Gyulát az író, a költő, a publicistát, hogy értékeit ismerjük, ha ezt nem is deklaráljuk naponta fennhangon, csinnadrattával. Munkájára, gondolataira, észrevételeire, javaslataira számítunk. Szurkolunk neki, hogy még hosszú éveken át megőrizze fiatalos lendületét, szellemi frissességét, hogy vállalatát továbbra is maradéktalanul teljesítse, hogy legyen ereje, ideje — Fekete Gyula szavaival élve — az összehordott asztag „gondos tetőzésére is”.

BORSOS ÁRPÁD

Emlékkiállítás a József monyi Zoltán és Tellingner Attila Klubkönyvtárban a Miskolci Városi Könyvtár és a Herman Ottó Múzeum szervezésében. Rendezte: Mile Lajos, Zi-

„Mert meg kell halnunk, s olyanok vagyunk, akár a víz, mely ha kidőlt a földre, már föl nem szedhető. Minden szavunk és tettünk így ivódik az időbe. Adja az Úr, hogy termő lelkeket tápláljon az, mit szóltam s cselekedtem. Elöttem minden elsőtétedet. Valaki más világítson helyettem.”

(Garai Gábor; DAVID KÖNYVE)

Gábor közöttünk maradt. Leejtett vállat baktat a „Várdomb nyugati lejtőjéről a Mészáros utcáig terjedő” legszűkebb hazában, ősz feje feltűnik a Zöldfa Krisztina körútra néző bisztrója nagy ablakai mögött. Látni őt sötét hajjal és fiatalon, az órom és bánat villódzásaiban, itthon és külföldön, útközben és útközben. Szájára fagyott mosolylyal — midőn derűt diktált a divat; hittel a remények ellobbanásakor, szürrealista tájakon kirándulva, amikor éppen kirándulni kellett volna lennie, s az utóbbi években, az el nem kötelezettség felértékelődésekor egyre „korszerűlenebb” dísztelen szavakkal.

Az elhagyott otthonok, a Lágymányos, Krisztinaváros, a Naphegy és a Gazdagrét, pesti munkahelyek és budai borozók téréből és időből kiszakadt, költészetté lényegült valóságában maradt ő velünk, a költő legszűkebb hazájában, a versben.

Mindabban, ami élete 58 évéből, teste és lelke kárhozatából képpé, rimmé és ritmussá lényegült. Velünk marad Orpheusként, Arionként, Lútherként, Jöbkként, Dávidként, egy érzékeny egyéniség sokszínű lírai alakváltozatában.

Néhány éve a József Attila Klubkönyvtár olvasótermében a Látóhatár főszerkesztőjeként lehetünk együtt vele. Most a *Szeptani Sűrített Szemle* szerkesz-

tője van velünk. Posztumusz verses regénye hőse, *Doktor Valaki* iróniával és öniróniával néz végig rajtunk, a beárnyékoltt, ünneplés arcokon, a kiállítás képein, a fotográfiákon, színlapokon, relikviákon, dijakon és okleveleken — Garai Gábor élete falakon kiterített, világ felé fordított felületén. — Igen, 5 volt, s ilyen volt — gondolja elégedetten Doktor Valaki, aki letépte magáról a fényképet, maszkot és maskarát, a szerepek álarcát. Benne a takart mélység, a költői indulat és látomás nyert formát és életet. Aki őt verse írta, bolyongásainak és tévelygéseinek a társas cserben hagyta, elmaradt tőle. Halott. Doktor Valaki felszabadult: az árny-létből kibábozódva kezdődhet igazi — önálló — élete.

Az emlékkiállítás és a posztumusz *Doktor Valaki tévelygései* című kötet bemutatója nemcsak Garai Gábor, az elvesztett kortárs és barát hiányára emlékeztet, hanem kezdete egy ismeretnek vélt, mégis felfedezésre váró költő második életének. A rendezők között új névvel ismerkedhet a látogató. A Herman Ottó Múzeum szervezésében belülről megalkult önálló irodalom- és színháztörténeti osztály mutatkozik be a kiállítással Miskolc város köznevelődési életében.

ZIMONYI ZOLTÁN

Doktor Valaki tévelygéseiből

A KÖZJÁTEK

— A filozófiád

nekem használhatatlan, és csupán egy ember — kár, hogy papíron létezett csak — élt volna vele (de félre ne értsd, nekem rokonszenves), Oblomov úr, ki reggeltől délig azon tűnődött, fölkeljen-e — tehát ágyban maradt. Mintha örökké tartana az élet... — S nem tart örökké?

— Mit gondolsz, mi kerget

minket zsenge gyermekkorunkban édes sütemények, felnőtt korunkban érett nők után, aztán hogy alkonyodik, mert bámuljuk a lemenő napot, miért iparkodunk, hogy le ne vessük... — Ugyan mit?

— Hát a süvöltő időt.

— Hol süvölt, hol meg simogat, s megint kezdi előlről, aztán visszatér, de mindig egy kicsit másféleképpen, ezért érdemes szemmel tartani: mindig terem, de mindig mást terem, mást vagy máskor, ezt nem lehet megünni, próbáld ki: a közbülső változások magjában állandónak megmaradni, míg kint helyet cserél az árny, a fény...

— Nekem állandóak — a változások, és fény se, árny se múlik el, csak én.

Könyvtár születik

MISKOLCON, az avasi lakótelepen nem sokan hitték tavaly ilyenkor, hogy szeptemberben megszólal a csendes hang az új gimnáziumban. Azóta már Szabó Lőrinc szobrára is tanúja a tanítványok buzgalmának.

Az iskola előtti domboldalon van az 50 ezer kötetes közművelődési könyvtár bejelölt helye, amely azonban egyelőre még csak az iskola aulájában szemlére kihelyezett maketten áll.

Egy gimnázium azonban már kezdeti lépéseinek igazításakor sem lehet megkönyvtár nélkül. A könyvtár az iskola szellemi műhelye. Tudták ezt már századokkal ezelőtt is. Nagy hírű iskoláinkban mindig ott működött a háttérben a könyvtárak is, mely mindenkor az emberre nevelődést szolgálta. Sok külföldön tanuló diák tért meg könyvekkel, melyeket alma materének ajánlkozott.

Az Avasi Gimnázium könyvtára is szolgálni kívánja az oktató-nevelő munkát, úgy, hogy az iskola információs központjává, a közösségi élet egyik színterévé válik. Olyan ponttá, ahová egyaránt betérhet a szellemi gazdagodásra vágyó fiatal, és a gyors, pontos választ váró tanár.

Tisztában vagyunk azzal, hogy ezt csak jól válogatott dokumentumbázissal, kellems, hívogató környezettel, és nem utolsósorban igényes szakmai munkával lehet elérni. Mindehhez már a nyár folyamán megtörténtek a kezdeti lépések. Már a ter-

rajzon sikerült elérni, hogy az épület egyik csendes szárnyában kapjon helyet a könyvtár két tágas, csupa ablak teremben. A könyvtár magyar és idegen nyelvi olvasótermekre van bontva, összesen egyelőre 102 m² alapterülettel működik, ám gondolunk a későbbi terjeszkedésre is.

Az állomány beszerzése, kiválasztása emlékezetes, szép, hetekig tartó feladat volt. Bizony előfordult, hogy a KÖNYVTERTEKA nagy raktárából egész nap sem szabadultunk, egyfolytában válogattunk nagy szellemi válogatással, megállás nélkül. A rendelkezésünkre álló összegből sikerült 6000 dokumentumot beszerezni, sok hangkasszétát, és magnókasszétát, valamint több, mint 5000 könyvet.

A beszerzésnél figyelembe vettük iskolánk speciális jellegzetességét, az eljövendő kétnyelvűséget. Így az állomány 10%-át az idegen nyelvű könyvek alkotják. Angol, francia, orosz, német nyelvű szépirodalom és ismeretterjesztő könyvek, a nyelvtanulást-tanítást segítő, korszerű anyagok sorakoznak a polcokon.

Ajándékba is kaptunk könyveket az Országos Pedagógiai Intézet és a Comenius Tanítóképző Főiskola könyvtáraitól. A munkaeszköz-jellegű könyvekből letéti részlegeket helyeztünk el néhány tanteremben.

A helyben tanulást segítik a technikai eszközök, lemezjátszó, magnetofon, televízió. Ezek megléte már minden iskolai könyvtárban természetesnek szá-

mit. Állományunkat nemcsak az idén, vagy a közelmúltban megjelent könyvek alkotják. Beszerztünk több antikvár-művet is, melyek nemcsak régiségüknél fogva érdekesek, hanem felhasználhatók a napi munkában is. Izelítőnek néhány cím: Kármán József művei 1890-től;

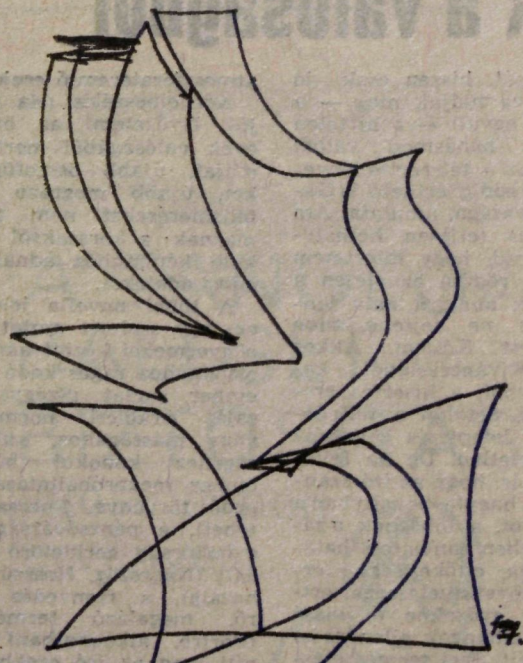
Magyarország geographiai szótára 1851-ből, és sok más, a magyar és világirodalomról szóló kézikönyv és szépirodalmi mű a múlt század második feléből.

A könyvtár 1987. szeptember 1-jétől áll a tanulók rendelkezésére, akiknek 99%-a olvasó. Olvasási szokásaikban azonban nem különböznek lényegesen gimnazista társaiktól. Reméljük, hogy izlésüket, érdeklődésüket sikerül majd továbbfejleszteni.

Természetesen már minden osztály többször megfordult tanóra keretében is a könyvtárban. Megismerkedtek a könyvtárhasználat módjával, a legfontosabb kézikönyvekkel. Arra törekszünk, hogy diákjaink mindennapjaiba folyamatosan beépüljön a könyvek és a különböző ismerethordozók használata.

VALLJUK, hogy a szaknári igényesség segíti leginkább az olvasóvá nevelést, mely mindnyájunk közös feladata. Comenius írta: „Az iskola lelke ... a könyv”. Öröm, hogy az Avasi Gimnáziumban ezt mindenki így érzi, és ebben a szelvényben végzi munkáját.

Benicsné Thuróczy Erika, az Avasi Gimnázium könyvtáros tanára

Ünnepi Könyvhét '88

Tudja-e...

hogy kérheti a megyei könyvtárban az olvasnivaló „házhoz szállítását”? Ez a szolgáltatás az idős, beteg, mozgásukban korlátozott embereknek felejárlott segítség, akiknek nehézséget okozna, hogy személyesen keressék fel a könyvtárat.

Kérésre ajánló jegyzéket küldünk, amelyből kiválaszthatja az olvasnivalót, amit eljuttatunk Önhöz.

A dokumentumok folyamatos cseréjéről is gondoskodunk. A szórakoztató irodalom mellett a hasznos elfoglaltságot kínáló művek (pl. nyelvkönyvek, számítástechnikai kiadványok, ill. szakmai folyóiratok) is rendelkezésre állnak.

Kéréseivel keresse meg a megyei könyvtár információs szolgálatát! (Tel.: 88-248)

E. Kovács Kálmán 75 éves

A művészi alkotás tartalma, megformáltsága magán viseli annak a kornak jellemző jegyeit, amelyben születik. E. Kovács Kálmán versei, prózai írásai is ezt tanúsítják. Több mint fél évszázad politikai, társadalmi, művészi légkört tükröz ember és költői átéléssel. Ez a csaknem két emberöltőnyi időszak minden szempontból nagyon bonyolult és összetett. Illethetjük a tragikusság, a viszályosság és a kuszaság, illetve a történelmi ígéretesség jelzőivel is; többek között azért, mert fájdalmas „kor-szakováltásokat” tartalmaz, és azért, mert egy-egy rövidke kis időszakon belülről és hirtelen célteljes mozgások, nyelvi formák következnek egymástól. E. Kovács Kálmán íásaiban ez világosan, szemléletesen nyomon követhető.

Költeményei, novellái, bölcselletei, illetve szatirikus élű epigrammái mondanivalójukban is, formai sajátosságukban is kifejezik mindezt, amit, mint alkotó elmondhat érzéseiről, gondolatáról, világlátásáról, igaz-

ságkereséséről és a művészetéről vallott felfogásáról. Az írásaiból kicsendülő javító, ostromzó törekvések, szándékok többnyire konkrét élményekre alapozódnak: való, hogy a Viharsarokból elindulva bebarangolta Európa tavait, tengereit, megízlelte minden hazai táj borát, része volt felfokozott életörömlökben, és önváddal társult csalódásokban. Közvetlen szemlélője volt a nyugalmat, gondtalanságot tükröző életnek, és a sarki kocsmákban mindenki a csarkodó lumpeneinek.

E. Kovács Kálmán következetesen elkötelezett. A társadalmi visszasságokat, a fogyatékos, torz emberi tulajdonságokat nem akarja, és nem is tudja szó nélkül hagyni. De örülni tud minden nemes cselekedetnek, törekvésnek, amit észlel. Az apró dolgok, a „mikrokozmosz” éppen úgy érdeklik, mint a közelletben általános-sá váló közömbösség.

E. Kovács Kálmán kötetekbe gyűjtött versei, és a különböző folyóiratokban, napilapokban megjelent írásai nem nagy hullámmást mutatnak, értékeiket viz-

sgálva — tartalmi és formai szempontból. Jó formakultúrával rendelkező költő, aki hozta is magával, és tanulta is az írás, a költői mesterséget. Versei között megtalálhatók a népi ihletésűek; hangsúlyos, nemzeti versekkel összefüggő ritmussal, és a klasszikus görög-római költői formák zárt, fegyvelmezt volta mellett a XX. század, a jelenben is élő alkotói és stílus-törekvésekkel is. Prózája a közelmúlt és a ma társadalmában küzdő ember arcát mutatja.

Az utóbbi évtizedben sok olyan írása (gyermekversek, népi ihletű mesék) jelent meg, amelyet a gyermekek szívesen olvasnak. Különösen azokat, amelyeknek nyelve és ritmusa sajátosan könnyed. Többek között ez is mutatja, hogy E. Kovács Kálmán, a toll jó és hasznos forogójának frői, költői alkotásai nem szűkülnek, színességüket megőrzik.

Reméljük, és kívánjuk, hogy még sokáig örömet szerezzen műveivel olvasóinak.

CSUHAJ VARJÚ IMRE

HA MINDEN KÖTÉL SZAKAD ...

egy biztos láncszem marad.

GONDOSKODUNK, HUNGÁRIA
TEHÁT VAGYUNK. BIZTOSÍTÓ

DIREKT-SKV - 87-5080-08

VILLKÉS Z

a lakosság
szolgálatában

Szűcs Sámuel utca 5.	Telefon: 15-601
Avas, Klapka utca 9-11.	Telefon: 65-000
Győri kapu 47.	Telefon: 35-190
Munkácsy utca 5.	Telefon: 15-470
Kandó Kálmán utca 15.	Telefon: 51-216
Csaba vezér utca 87.	Telefon: 63-236

Metszetek a valóságból

Egy kisregényt és nyolc elbeszélést tartalmaz Takács József második, Játékszabály című könyve.

A kötet olvasásakor a közelemből és a jelen valóságának tipikus helyzeteire, egy-egy történet erejéig felvilágított jellegzetes fonáksgaira ismerhetünk. Minden napjainkat befolyásoló el-
lentmondások, természetellenes folyamatok ironikus, sokszor keserű ábrázolását tapasztalhatjuk. A problémákra fogékony, a hétköznapok incidenseire, néha valódi konfliktusaira érzékeny, alapvetően realista író portréja bontakozik ki a kötetből.

A címadó Játékszabály című kisregényben egy fiatal író sajátos kálváriáját állítja a középpontba, aki egy vidéki kisváros üdülőjébe vonul vissza regényét befejezendő, és a helyi hatalmasságok összetévesztik egy magas rangú funkcionárius semetével. Az alaphelyzet vigjátékszerű, hisz a félreértés klasszikus elemére épül, de a kisvárosi miliót pontosan ábrázolni kívánó, szinte szociografikus igény, a cselekményvezetés kimértége, a leíró-tipizáló betétek az epika ütemére lassítják a történetet. A félreértés és az ebből kikerekedő ponyvadalom természetesen ürügy, hogy a kisváros (óvatos nagytájjal egész valóságunk) néhány karakterisztikus figuráját, jól azonosítható ferdességét bemutassa. Hatalomvágy és panamázás, rosszindulatú pletykák, kisstílusú önmutogatás, törvényszerűségek, belterjes érdekesszefonódás — íme néhány jegye az ábrázolt világnak. A főhős mintegy kívülről csöppen ide, s akaratán kívül válik e közeg központi alakjává. Figurája rendkívül kérdőjeles, tettei nem eléggé motiváltak. Takács József mesterien alkalmazza a késleltetés feszültségkeltő

megoldását, hiszen csak jó idő múlva tudjuk meg — a főhőssel együtt — a hirtelen feljavított bánásmód valódi okát, azaz a félreértés lényegét: így eddig érthető is Gábor tévovásága, ámulata. Am ezután is teljesen homályban marad, hogy miért nem tisztázza rögtön az elején a helyzetet: annyira naiv lenne, hogy ne sejtene, mi keveredett? Kétféle. Akkor miért? Kíváncsiságból, kalandvágyból, a kisértés ereje miatt, netalán a felfedezés és leleplezés céljából? Eldönthetetlen. De ha feltételezzük is, hogy az író szándékosan hagyta homályban a motivációt, a főhősnak a zárójelenetben tanúsított határozottsága, eltökéltsége, erkölcsi következetessége értelmetlen, győzelme (a kissé fanyar felhangok ellenére is) mesterkéltséget, Saci természetességének újszerű élménye nem elég ehhez az átváltozáshoz. Ugyanígy sok hiátus érzékelhető a szerelmi szál megformálásában: a Zsuzsával kialakított kapcsolat már-már szerelemmé mélyül, de vajon milyen valamikori kudarcot hordozhat a lány, hiszen csak annyit tudunk meg, hogy „egyszer már megégette a száját”. S valóban szerelem volt ez, ha a csalódás után ilyen lázas sietséggel alakul ki a vonzalom a nem túl elegáns jelenet főszereplője, Saci iránt? Vagy: miért értékesebb, rokonszenvesebb figura Jani bácsi a többiekénél, mert másabb, kissé érdekesebb a modora?

Ugy tűnik: „fosteremtes és árnyalt lélekábrázolás művészi összhangját még nem találta meg az író, s ez a leleplezés erején, a feltárás és kritika hitelén is sokat ront, az utolsó beszélgetés bölcselkedő didaktizmusáról nem is beszélve. Erénye viszont a kisregénynek a cselekményvezetés magabiztossága, a leírások

atmoszférateremtő ereje.

Két elbeszélés (Ha így is jó!, Győzelem) az ötvenes évek valóságából meríti témáját, újabb összefüggéseket, újabb megrázó erejű felismeréseket nem tartalmaznak: a korszakról kialakuló képünkhöz adnak néhány adalékot.

A többi novella jelenünk egy-egy szeletét mutatja be, a gyermekei között hanyódo, otthonához ragaszkodó öregember sorsát (Szégyen), a saját erkölcsi normáihoz, vagy másághoz, különöségeihez konokul hűséges ember megpróbáltatásait (Az erdő törvénye, Furcsa történet), a pénzóvárság, vagyvönkorság gerinctörő csapdáit (Negyszög, Hosszú az út hazáig), a szenvedés gyötörő, megalázó természetét (Portré, alkonyatban) jeleníti meg az író ezekben az elbeszélésekben. A kötet legnagyobb erénye a témaválasztás sajátosságában, a problémaérzékenységben rejlik. Az elbeszélések közül is azok hatnak a legheitelesebben, amelyeknek logikája a legkövetkezetesebb, és semmiféle megnyugtató feloldás kedvéért nem tör meg a szerző a történet ívét (Szégyen, Furcsa történet, Portré, alkonyatban). A leleplezés érvénye akkor válik megkérdőjelezhetetlenné, ha az ábrázolás nem torpan meg a „mégis van kiút” sokszor poénszerű reményéért, még ha a zárás a lázadás, vagy a humánus jeveit hordozza is.

Magunkra, mindennapiink gondjaira, gyakran fejegető jelenségére ismerhetünk Takács József könyvében, még akkor is, ha a kép néha még nem elég árnyalt és a kontúrok sem mindig megfelelően élesek.

(Takács József: Játékszabály. Pp., Szépirodalmi Kiadó, 1988.)

Mile Lajos

Műemlékek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Egy helyi kiadvány ürügyén

Ritka szép könyv jelent meg a közelmúltban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács anyagi támogatásával, a Herman Ottó Múzeum gondozásában. Nemcsak szép, hanem úgyszólván hézagpótló kiadvány, a Műemlékek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Igaz, viszonylag borsos árú lehet hozzájutni, kétszázötven forint kapható a múzeumban, illetve remélhetőleg a könyvtéren is. Mégis hisszük, nem szorul külön propagandára ez a könyv — bár a közmondás szerint a jó bornak is kell cégér —, sőt, inkább kevések bizonyul majd a kiadványt kiadó példány. Egyrészt, mert hallatlanul gazdag a képanyaga — 173 fotó található a könyvben — másrészt, mert igen színvonalas tanulmányokat közöl a megye történetéről, műemlékeiről. Sőt, megköszönhető

az a megállapítás is, hogy ilyen összegű áttekintés korábban nem is látott napvilágot, illetve amelyek hozzáférhetőek korábbi monográfiákból, sok szempontból már elavultak. Pedig a közvélemény és a szakma érdeklődése egyre inkább fordul a műemlékek s a műemlékvédelem felé.

Megyénkben pedig megkülönböztetett jelentősége is van ennek. Borsod-Abaúj-Zemplén megye ugyanis a műemlékekben gazdagabb megyék közé tartozik. Itt van az ország műemlékállományának 7 százaléka, ami körülbelül 600 védett épület, építményt jelent. Várakat, várkastélyokat, udvar- és polgárházakat, templomokat és azok berendezéseit, népi és iparművészeti emlékeket. Nem egy közülük több, mint műemlék, történelmi múltunk része, kultúrtörténelmi értékkel bír. A

teljesség igénye nélkül utaljunk csak a vizsolyi református templomra, Károli Gáspár Bibliájának nyomtatási helyére, amelyben nem olyan régen restaurálták a freskókat, vagy a megye legnagyobb és valószínűleg legregébbi, ugyancsak román kori temploma, a boldvai, amely nagy valószínűséggel a Halotti Beszéd szülőhelye. De folytathatnánk a sort, hiszen váraink — nemcsak a sárospataki — fontos szerepet játszottak a történelemben, s a miskolci ortodox templom ikonosztáziója is Európa-hírű. A népi építészeti gazdag formakincs is kimeríthetetlen emlékeiben. Olyan hallatlanul gazdag örökség ez, amelynek megőrzése és megismertetése — nagy szavak nélkül is — hazafiúi kötelesség és egyfajta keret is a hazafias neveléshez. Az értékek ismerete nélkül ugyanis roppant nehéz az értékek tiszteltetése, óvására nevelnünk.

Dobos Lajos fotóművész és a tanulmányok szerzői: Détsy Mihály, dr. Józ Tibor, dr. Balassa M. Iván, dr. Veress László, dr. Szabadfalvi József és dr. Kárpáti László a megye műemlékeinek értékét pontosan felmérve végzte el az összegzést, hallatlanul gazdag anyagot adva ezzel mindazok kezébe, akik ismereteik bővítésére kézbe veszik ezt a könyvet. S remélhetőleg sokan veszik kézbe, forgatják majd. Akár maguk okulására, akár dihentetőül, vagy kíváncsiságból, erre járó idegenként. Mert a könyv idegenforgalmi propagandának sem utolsó, bár tiszta szívből reméljük, elsősorban az itt élők lokálpatriotizmusát erősíti majd.

Csutorás Annamária

Zenei részleg a könyvtárban

ÉPÍTÉSI FELADATOK MEGOLDÁSÁBAN KÖZREMÜKÖDIK

Borsod Megyei Tanács Építőipari Vállalat

Miskolc, József Attila u. 57. sz.

Telefon: 17-611

Telex: 062282

REFERENCIAÉPÜLETEK:

MISKOLCI HUSÁRUHAZ,

SÁROSPATAKI MŰVELŐDÉSI HÁZ,

ENCSI NYOLCTANTERMES ÁLTALANOS ISKOLA

MÉRUSZ- tájékoztató

NŐI MÉRETES RUHAKÉSZÍTŐ RÉSZLEGEINK:

Miskolc, Arany János u. 10. sz.

Miskolc, Széchenyi u. 21. sz. (színház mellett)

Miskolc, Szentpéteri kapui szolgáltatóház

Miskolc, Avas-dél, Testvérvárosok úti szolgáltatóház

Miskolc, Marx Károly u. 16. sz.

FERFI- ÉS NŐI ANGOL, MÉRETES RUHAKÉSZÍTŐ RÉSZLEGEINK:

Miskolc, Széchenyi u. 33. sz.

Miskolc, Tanácsház tér 7. sz.

Miskolc, Avas-dél, Testvérvárosok úti szolgáltatóház

Miskolc, Szentpéteri kapui szolgáltatóház

Miskolc, Marx Károly u. 16. sz.

Miskolc, Park u. 6. sz.

BŐR- ÉS MŰBŐRKABATOK JAVÍTÁSA, ALAKÍTÁSA, RUHAJAVÍTÁS:

Miskolc, Hunyadi u. 13. sz.

KÜLÖNBÖZŐ FAZONÚ NŐI KALAPKÉSZÍTÉS, ÁTALAKÍTÁS TISZTÍTÁSSAL, HOZOTT ANYAGBŐI IS VALLALUNK:

Miskolc, Széchenyi u. 27. sz. kalapszalón

PEHELYPAPLAN KÉSZÍTÉSÉT DUNNABÓL IS VALLALJUK:

Miskolc, Széchenyi u. 33. sz. (hátsó az udvarban)

PLISZIROZÁST VALLALUNK:

Miskolc, Rosenberg házaspár u. 26. sz.

A SÁTORALJAUJHELYI HERUKON

HEGYALJA Ruházati Szövetkezet

az ország egyik legnagyobb női felsőruházati cikkeket
- kabát, blézer, kosztüm, nadrág, blúz -
gyártó szövetkezete

az 1951-ben 17 fővel alakult szövetkezet,
az elmúlt időszak alatt folyamatosan fejlődött.
A fejlődés a '60-as évek közepétől dinamikusabb,
mai arculata 1981-re alakult ki.

Ma már zárt rendszerű termelés folyik, korszerű,
minden igényt kielégítő munkahelyek és megfelelő szociális kiszolgálást
nyújtó helyiségek biztosítják a jó minőségű munkavégzést.

A zömében nőket és fiatalokat foglalkoztató szövetkezet termékeinek
85%-ÁT EXPORTRA ÉRTÉKESÍTI

Fő partnerei:

Nyugat-európai tőkés országok, Amerikai Egyesült Államok, Szovjetunió

herukon

II. RÁKÓCZI FERENC
MÉGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

A TANULÓ- BALESET BIZTOSÍTÁS

egész évben
érvényes.

ÚJDONSÁG! A MISKOLCI LIKÖRGYÁR
a kultúrált alkoholfogyasztás
jegyében megkezdte az alacsony alkoholtartalmú

MILKY

tejszínlikőr család
gyártását és forgalmazását
VANILIA, RUMOSDIÓ, KAKAO,
KARAMELLÁS-KÁVÉ ÉS
GYÜMÖLCS IZÉKBEN
ajándékozási célra
KÉSZÜLT A TERMÉK
PORCELÁN BUTÉLIÁS
VÁLTOZATA.

OTP-TÁRSASHÁZAK ES LAKÁSSZÖVETKEZETEK,

épületkezelők!

JAVÍTÓSZOLGÁLTATÓ SZAKVÁLLALATI
FELAJÁNLIUK SZABAD KAPACITÁSUNKAT

kazánok, radiátorok ÉS fűtési szerelvények

JAVÍTÁSÁRA, KARBANTARTÁSÁRA,
ATALÁNYDIJAS SZERZŐDÉS KERETÉBEN
FŰTÉSI RENDSZEREK ÜZEMELTETÉSÉRE

BORSODTÁVHÓ

a Diósgyőri Papírgyár Nyomdaüzemében

Nálunk: — gyors, rugalmas az ügyintézés
— rövid az átfutási idő
— pontos, precíz a nyomtatás

Ötletet adunk, elképzeléseit életrekeljük.

Készítünk: Reklámtömböt, ajándécsomagolót, különféle katalógusokat, plakátokat, meghívókat, falinaptárakat, söralátéteket, kézimerített és géppel gyártott papírokra, egyszerű és reprezentatív kivitelben.

Új termékünk: sterilizáláshoz használható papír
— szűrőkorong
— lég- és olajsűrő

Nyomtatáshoz szövegkiszedést IBM gépen és ofsetlemez másolását bémunkában vállaljuk.

Magrendeléseket felvesszünk: 1987. január 1-től személyesen, vagy telefonon: 51-333/anyag- és áruforgalmi osztály

Miskolci Sütőipari Vállalat a lakosság szolgálatában

KENYÉRVÁLASZTEKUNK ÍZLÉS SZERINTI

- ◆ fehér, krumpilis, kukoricás, házi jellegű kenyér

FRISS PÉKSÜTEMÉNY REGGELIHEZ, UZSONNAHOZ

- ◆ zsemle, kiflifélék, darabáruk
- ◆ kalácsok, finomsütemények, többféle ízesítéssel, foszlós, fonott kalácsok, briósok, kelt és leveles töltelikes sütemények, pogácsafélék

FÉLKÉSZ TERMÉK A HÁZTARTÁSI MUNKA, VENDÉGVARAS MEGKÖNNYÍTÉSÉRE

- ◆ piskóták, tortalapok, félkész levelestészták, képviselőfánk

DIÉTÁS, DIÉTÁT KIEGÉSZÍTŐ TERMÉKEINK A KORSZERŰ TÁPLÁLKOZÁSÉRT

- ◆ diabetikus, búzakorpás, graham és rozsos barnakenyér-féleségek, szójás kenyér és süteményfélék

JÓ ÉTVAGYATI!

Legyen az ügyfelünk!

A PUTNOKI VEGYESIPARI SZÖVETKEZET

Borsod-Abaúj-Zemplén megye 170 településén áll a lakossági és közületi megrendelői rendelkezésére,

JAVÍTOSZOLGÁLTATÁS GÉPKOCSIJAIVAL

Szolgáltatásaink:

felsőruházati termékek vegytisztítása, különféle textiliák mosása, bőrkabátok festése, javítása, szőnyegtisztítás, óra- és lábbeli javítás, villanymotor-tekercselés, híradástechnikai (tévé, magnó, lemezzjátzó, rádió stb.) készülékek és elektromos háztartási gépek (mosógépek, vasalók, hűtőszekrények, barkácsgépek stb.) javítása.

Ezen túlmenően, telepített fiókjainkban

fodrász és kozmetikai szolgáltatások, kerékpár, segédmotor-kerékpár, és propán-bután gázüzemű háztartási készülékek javításának igénybevételét biztosítjuk.

Szolgáltatásaink mellett

gyermek, kamasz sport- és szabadidő-ruházati termékek gyártásával és értékesítésével tesszük kínálatunkat színesebbé.

Részletesebb felvilágosítást:

Putnok, Vágóhid u. 4. sz. alatt, vagy Putnok 24-es telefonon nyújtunk

LEHEL

hűtőgépek,
fagyasztóládák,
elektromos
tűzhelyek,
nagykonyhai
főző berendezések,
vasalók,
melegviz- és
hőtárolók,
hagyományos- és
automata
mosógépek,
centrifugák,
porszívók,
és egyéb
hőelektromos
és motoros
háztartási készülékek

JAVITASA

HAJDUSAGI, LEHEL,
ELEKTHERMAX
SZERVIZ

Miskolc,
Augusztus 20. u. 6.
Telefon:
(46) 38-980

**G
E
L
K
A**

televíziók
videók,
rádiók,
magnetofonok,
hangerősítők,
és más
elektroakusztikai
készülékek
JAVITASA

egyéni- és
közösségi
TV
antenna-rendszer
hangosító
berendezések,
vagyonvédelmi
jelző- és riasztó
rendszerek

TERVEZÉSE
SZERELESE
JAVITASA
FELÚJITASA,
KARBANTARTASA

Miskolc,
Testvérvárosok u.
Tel.: (46) 66-666
69-804
63-110

KOSSON KESZULEKEIRE ATALANYDIJAS JAVITASI SZERZODEST!

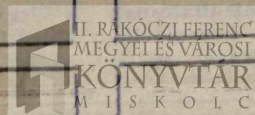
Mechvill-tevékenység

- ✦ NEON FÉNYREKLAM-BERENDEZÉSEK TERVEZÉSE, GYÁRTASA, FELÚJITASA
- ✦ CB-RÁDIÓK TELEPÍTÉSE, JAVÍTASA
- ✦ KARBONÁTMÉRŐMŰSZER-GYÁRTÁS
- ✦ VILLANYMOTOROK TEKERCSELESE
- ✦ MÁGNESTEKERCSEK GYÁRTASA
- ✦ HEGESZTŐGÉPEK JAVÍTASA
- ✦ CSÓSZERELÉSI MUNKÁK VÉGZÉSE
- ✦ GÁZVEZETÉKEK SZERELESE
- ✦ KOZPONTIFŰTÉS-SZERELÉS
- ✦ KÖMÜVES-, FESTŐMUNKÁK
- ✦ KÜLÖNFÉLE VASSZERKEZETI MUNKÁK
- ✦ MAGAS VASSZERKEZETEK, HIDAK FESTÉSE
- ✦ HEGESZTŐGÉPEK KOLCSONZÉSE

MEGRENDELÉSEKET AZ ALABBI CIMRE KERJÜK:

3501 Miskolc,
MECHVILL
Postafiók: 357

Telefon: 38-711
38-959
18-523
37-961

A Bütorker
választéka
kulcs
a harmonikus
otthonhoz

BÜTORKER ARUHAZ
Miskolc, Besenyői u. 14.
Telefon: 37-511

MEZŐGAZDASÁGI UZEMEKI

HAZTAJI GAZDASÁGOKI

MEZŐGAZDASÁGI KISTERMELOKI

A termeléshez szükséges

- ◆ mezőgazdasági gépek
- ◆ mezőgazdasági gépalkatrészek
- ◆ műtrágyák
- ◆ növényvédő szerek
- ◆ kender- és ruházati áruk

SZÉLES VÁLASZTEKAVAL ÁLLUNK RENDELKEZÉSÜNKRE

Címünk: AGROKER VÁLLALAT

Mályi

TELEFON: 41-102

Az unoka díjnyertes lovagó is

Könyvkötők három nemzedéke

Iparigazolvány 1937. február 25-éről: PETRÓ LÁSZLO könyvkötő megnyitja kőipari üzemét a mai Tanácsház tér 7-es szám alatt (akkor — mint menyé mondta — Horthy Miklós tér volt), ahol a műhely ma is, egy évvel több mint fél évszázada áll. — Az iparigazolvány mellett fénykép: Petró László még mint segéd az egykori Klein és Ludvig féle legendás hírű miskolci nyomdában, ahonnan szabadult. — Aztán egy segédlevél, amely már a fiáé, későbbi örököséé, Petró Bélaé, aki 1922-ben született (ma már sajnos nem él). A segédlevél szerint 1938 és 1940 között végezte el segédskedését — édesapjánál, Lászlónál, majd bevonult, és csak 1947-ben tért haza francia hadifogságból. Édesapja éppen ekkor halt meg, így testvérével, Istvánnal felesben átvette a céget, majd 1965-től az egész az övé. Ő vezette 1976-ban bekezdett haláláig, ekkor özvegye vette át a „staféta-botot”, aki mindezt elmeséli a Miskolcon közismert könyvkötő-cég múltjáról.

Özvegy Petró Beáné erélyes „beleváló tulaj”, aki már 1968 óta — előbb mint besegítő feleség, majd mint örökös — ebben, a Miskolc történetéhez elvitathatatlanul hozzátartozó üzemből élte le életét — még mással is szolgált. Újabb fényképet vesz elő. Ezen a lovat derekasan megülő fiatal lány látható a Borsodsziraki Tsz színeiben: ez a lánya, a könyvkötők harmadik nemzedéke, aki a Borsodi Nyomda könyvkötő üzemében dolgozik, és hobbjá a lovaglás.

Petró Judit kisasszony azonban nemcsak úgy egyszerűen, hoin „ürlovasként” lovagol! Már kétszer díjat is nyert, és könyvkötői munkája mellett minden nap kijár a „pályára” Miskolc mellé, „trenirozni”. Mint jó versenyzőhöz illik. Sőt! Legutóbb már egy fél-ló tulajdonosa is lett: addig takarékoskodott, míg egy mérnökkel együtt lovat vásárolt, ezt már kettesben használják felváltva.

— Mi még régi módon dolgozunk — mondja immár húszéves könyvkötői munkájára visszatekintve Petróné — varrunk és nem ragasztunk. Ez azt jelenti, hogy gyakran kell Gyöngyöstre meg máshová utaznom anyagért, amit Miskolcon nem kapni. Két nyugdíjossal dolgozom, az egyik szakmunkás, a másik betanított. A múltban legtöbb-ször sérült könyveket hoztak hozzám, régebben több Bibliát, imakönyvet, szótárt, adományleveleket preparáltunk, ma több a közlöny, a jegyzőkönyv. A magánmegrendelő, könyvtulajdonosok forgalma csappant az utóbbi időben, de itt van most például az újságíró és költő Szegedi László könyvtárának több darabja, amit rendeztünk. Sok díszlevelet kötünk a Polgári Védelemnek. Az egyetemnek minden évben mi kötjük a diplomák egy részét, iskoláknak közlönyöket, évkönyveket, Valaha iskolai szemléltetőeszközöket is készítettünk, de ma már ezt nem vállalom.

A régi, hamisítatlan kőiparosműhely, mely egy fél évszázad emlékét, kisse Miskolc egy darab történelmét őrzi, eredeti formájában, ma már szinte egyedül van az udvarban. A házat szanálni fogják, de neki még nem tudták a téren megfelelő helyiséget adni. Már pedig az ügyfeleket, akik szakdolgozatokat, diplomákat kötetnek, nem lehet egyszerre máshová szorítani.

Már indulóban vagyok, amikor még utánam szól: Ha ez megjelenik rólam, írja meg azt is, hogy szeretném, ha nem vonatkozna rám is a csütörtök estig való nyitvatartási kötelezettség. Nem jön hozzám este már senki. És a szombati nyitvatartásnak nincs nálam értelme, akkor nincs forgalmam. Megírtam.

MATÉ IVÁN

Két kép - egy eseményről

L. Kecksés András és együttese a II. Rákóczi Ferenc Könyvtárban nagy sikert aratott

Tudja-e...

... hogy kérheti a hangskönyveket a közmuvelődési könyvtárakban? Ezeket a gyűjteményeket — jelentős központi támogatással — az elmúlt években hozták létre. Elsősorban a vakok, és a gyengénlátók részére szeretnénk segítségükkel biztosítani az olvasás örömét.

A kazettára felvett irodalmi műveket úgy választották ki, hogy ki-ki megtalálja az érdeklődésének megfelelőit. Találhatók közöttük magyar, és külföldi klasszikusok, ismert mai szerzők, kalandos regények, népszerű ifjúsági és gyermekkönyvek, ismertetterjesztő művek is. Ennek a szolgáltatásnak a Megyei Könyvtárhoz (Miskolc) bevezetése a közmuvelődési könyvtáraknál (Miskolc) el: 88-248).

... törekvését fejezi ki, hogy az állampolgárok különböző igényeinek a lehető legszélesebb körben eleget tessenek. Ennek sikere érdekében számítunk az Ön segítségére is!

Kérjük, hívja fel a környezetében élő vakok és gyengénlátók, vagy az olvasás nehézségével küzdő idős emberek, valamint a mozgásukban korlátozottak figyelmét a HANGSKÖNYVEKRE!

Felvilágosításért forduljon a Miskolc Városi Könyvtár Központjához (Miskolc, Déry utca 5. Tel.: 88-235), vagy a Megyei Könyvtárhoz (Miskolc, Felszabadítók útja 11. Tel.: 88-248).

A KÖNYVHÉT HÍREI

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár könyvheti tájékoztatója

Felolós szerkesztő: PAULOVITS ÁGOSTON

Grafika: FELEDY GYULA

Kossuth-díjas, érdemes művész

Kiadja: a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár

Felolós kiadó: DR. KÖRNYEY LÁSZLÓNÉ

Készült: a Borsodi Nyomdában

Felolós vezető: WIRTH LAJOS

Miről informál az információ...?

Kulturális és közérdekű információ a Megyei Könyvtárban

A MEGYEI KÖNYVTÁRBAN 1982-től működik az akkor újnak számító szolgáltatás, a kulturális információ. Azóta népszerűsége egyre nőtt, feladatköre jelentősen kiszélesedett. A könyvtárat telefonon és személyesen megkeresők részére ad az Információ felvilágosítást a legkülönbözőbb témákban. Amikor az első számvevőtest elkészítettük, már látszott, hogy egyetlen téma sem kíván annyi figyelmet, mint a szolgáltatások közvetítése. Közülük nem egy a megye speciális helyzetéből adódik. Ilyen fontos feladat például, hogy ismerjük a munkaerő-közvetítés minden formáját és lehetőségét, az új munkaügyi rendelkezésekkel együtt. Ezeket a rendelkezéseket szinte azonnal beszerezzük, s az érdeklődők rendelkezésére bocsátjuk. Sokat segít a jól működő gyorsmódszert szolgáltatás. Változatlanul nagyon népszerű a heti egy alkalommal a nyugdíjas olvasók számára biztosított jogi tanácsadás. Ehhez is elengedhetetlenül fontos a jogforrások beszerzése. Ez a tevékenységünk szinte csak „szóbeli propaganda” útján terjedt, de nagy örömmelre széles körben ismert.

Vannak idényjellegű feladataink is. Ilyen a nyári táborokról szóló információ — a városi tanács muvelődési osztálya által összeállított tájékoztató alapján — a táborok helyéről és idejéről, s azokról az induló szak- és nyári táborokról, amelyeket a megyében rendeznek.

A feladatkör bővülése magával hozta azt is, hogy az olvasók és érdeklődők széles rétege akkor is magától értetődő természetességgel fordul hozzánk, ha azt szeretné tudni, hol van társkereső szolgálat, az ügyeletes fogorvos, ha Budapestre utazik, mit nézzen meg, vagy lakásához lehetőleg közel hol van úvegező kőiparos stb. (Ilyenkor egyébként a KIOSZ helyi szervezetéhez kalauzoljuk, mivel nekik vannak naprakész adataik.)

A HOZZÁNK fordulókat sikerült megvívni, s egyre bővül azon kérdések köre, amelyekre a választ töl-

lünk várják. Az érdeklődés elsősorban saját patriánk iránt növekedett meg. A helyi információk gyűjtése már régen a könyvtárak feladatkörébe tartozik. Ezt csak kibővítettük, s intézményesítettük. Már korábban felismertük, mennyire fontos, hogy az újságokból kigyűjtjük azokat a híreket, amelyek egy-egy új intézmény, egy-egy új szervezet megalkulásáról, egy-egy új szolgáltatás bevezetéséről tudósítanak. Legalább ennyire fontos azonban az is, hogy az országos változások figyelemmel kísérjük, s címlistánk naprakész legyen.

Fontosnak tartom megemlíteni egy nem szorosan ide tartozó, de már évek óta jól működő szolgáltatásunkat. A helyismereti anyag gyűjtésében és feltárásában rejlik lehetőséget ismert fel, s hasznosítja a Megyei Pártbizottság már 1985-től. Ekkor kérték ugyanis, hogy a megyéről megjelenő cikkekről napi tájékoztatót készítsünk részükre. Ez a gyorsaság érdekében telefonon történik, s azokról a cikkekről, amelyek fontosak, azonnal gyorsmódszert készítünk.

EZT A SZOLGÁLTATÁSUNKAT 1987-től a városi tanács elnöke is igényli. Ő a város és a városkörnyékről megjelenő cikkekről érdeklődik. A figyelés kiterjed, szinte a hozzánk járó sajtótermék egészére.

A könyvtár és az információ életében külön fejezet a vetélkedők minden fajtája. Sokszor ér bennünket az a vád, hogy nem szeretjük a vetélkedőket. Ez nem igaz. Mi csak azt nem szeretjük, ha a vetélkedő résztvevői azt kérik, hogy most, azonnal olvassuk be a válaszokat a telefonba. Ezt nem tartjuk etikusnak, ugyanis nem mi vetélkedünk. Ha befarad a könyvtárba, minden segítséget megkap az olvasó, kezébe adjuk azokat a dokumentumokat, amelyekből felkészülhet, hiszen a nap mint nap segítségért, felvilágosításért hozzánk fordulókat tapasztalhatják szolgáltatásunk készségünket.

Pethő Lászlóné

MŰANYAGOK
FESTÉKEK

NAPONTA TALÁLKOZUNK

Tiszai Vegyi Kombinát 3581 LENINVÁROS, Pf. 20 Tel.: 49 22-2222, Telex: 22-6419
TVK Budapesti Kirendeltség 1052 Budapest, Pilya köz 2-4 Tel.: 174-444, Telex: 22-4199

LENINVÁROS

Tiszai Vegyi Kombinát